

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Tirkkonen, Sanna

Title: "Mene kotiin kasvamaan" : pääministerin julkisuuskuva ja misogynia

Year: 2023

Version: Published version

Copyright: © Kirjoittaja 2023

Rights: CC BY-NC-ND 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Please cite the original version:

Tirkkonen, S. (2023, 14.3.2023). "Mene kotiin kasvamaan" : pääministerin julkisuuskuva ja misogynia. *Politiikasta*. <https://politiikasta.fi/mene-kotiin-kasvamaan-paaministerin-julkisuuskuva-ja-misogynia/>

"Mene kotiin kasvamaan" – pääministerin julkisuuskuva ja misogynia

14.3.2023 / Sanna Tirkkonen / Artikkelit / julkisuus, Media, naisviha, Sosiaalinen media, Tasa-arvo / 7 minuutiksi luettavaa

Viime vuoden aikana naisvihan ja misogynian käsitteet ovat löytäneet tiensä julkiseen keskusteluun, mutta niiden merkitykset ovat jääneet epäselviksi. Pääministeri Sanna Mariniin kohdistuneessa juhlintakohussa misogynyninen paheksunta ja ylenkatse upposivat lähes sellaisenaan.

Alkusyksyllä 2022 Suomen pääministeri **Sanna Marinista** (sd.) levinneet juhlimisvideot täyttivät mediatilaa usean viikon ajan. Kohussa synnytettyihin mielikuviin ja sanavalintoihin voi törmätä edelleen Marinia koskevien uutisten ja sosiaalisen median päivitysten kommenttikentissä.

Professori **Inari Sakin** ja yliopistonlehtori **Jari Martikaisen** tutkimus on aiemmin tuonut esille, että erityisesti anonyymeilla keskustelufoorumeilla Mariniin kohdistuu erittäin räikeää naisvihaa. Myös pääministerin vapaa-ajan viettoa koskenut kohu sai tilaa **kansainvälisillä uutissivustoilla** nimenomaan misogynian oppikirjaesimerkkinä.

Kotimaisessa mediaympäristössä näkökulmat sen sijaan jakautuivat. Ilta-Sanomien **päätoimittaja Ulla Appelsin** sekä **viestinnän asiantuntija Katleena Korteso** kiistivät ajatuksen, että Marinin bilekohun kommentoinnissa olisi mitään misogyyntistä. Perinteisen median keskusteluohjelmissa muistutettiin, että yhtä lailla miespoliitikkojen rentoon ja "epävaltiomiesmäiseen" käytökseen on vastattu kovin sanoin.

Professori Anu Koivunen korosti sukupuoleen liittyvien kysymysten olevan paljon monisyisempiä kuin se, onko miespoliitikkoja kohdeltu samalla tavalla.

Myös viestintäkonsultti **Suvi Auvinen** katsoi, ettei kohusta tulisi tehdä **sukupuolikysymystä**. Sen sijaan hänen mukaansa tulisi kritisoida tapaa, jolla verkon anonyymien sivuston ryöpytys nousi perinteisiin medioihin.

Professori **Anu Koivunen** puolestaan totesi, että keskustelussa käytiin rajanvetoa siitä, mikä on **naispoliitikolle suotavaa käytöstä**. Hän korosti sukupuoleen liittyvien kysymysten olevan paljon monisyisempiä kuin se, onko miespoliitikkoja kohdeltu samalla tavalla.

Juhlintakohusta virinneessä julkisessa keskustelussa jäi kuitenkin epäselväksi, mitä misogynialla ja naisvihalla itse asiassa tarkoitetaan. Keskustelun ongelmana olikin, että sen tärkeimpiä käsitteitä – misogyniaa, naisvihaa ja seksismiä – käytettiin sekaisin ja usein liian kapeasti.

Mariniin kohdistuvan kommentoinnin ymmärtämiseksi on tärkeä selventää erityisesti misogynian määritelmää. Siten on mahdollista tunnistaa misogynyisiä puheenvuoroja paremmin myös jatkossa.

Misogynian moninaiset tunteet

Misogynia määritellään yleensä *seksismin* muodoksi. Seksismillä tarkoitetaan jyrkkään sukupuolieroon perustuvia ja yksinkertaistettuja, stereotyyppisiä käsityksiä miehistä ja naisista sekä heille kuuluvista tyyppillisistä ominaisuuksista, kyvyistä ja taipumuksista.

Tämän lisäksi seksismille on ominaista, että stereotyyppioita käytetään osoittamaan, perustelemaan ja ylläpitämään sukupuoleen perustuvia hierarkioita ja toisten alemmaa asemaa. Seksismin alakategoriana misogynia siis sisältää oletuksen, että naiset ovat miehiä alempiarvoisia.

Misogynia viittaa laajempaan asenteiden, tunteiden ja toimintamekanismien kokonaisuuteen, jota ylläpidetään erilaisten tunnereaktioiden, ilmausten ja perusteluiden avulla.

Vaikeus tunnistaa misogyniaa johtuu osaksi sen kapeasta suomenkielisestä sanakirjamääritelmästä. Suppeassa merkityksessä misogynia ymmärretään naisvihaksi: etuliite *miso-* juontuu kreikan vihaamista tarkoittavasta sanasta (*misos*), ja termin loppuosa viittaa naista tai vaimoa tarkoittavaan sanaan (*gynē*). Määritelmä on kuitenkin rajallinen – se ei tavoita ilmiötä kokonaisuutena eikä niitä moninaisia tunteita, joita misogyniaan vihan lisäksi sisältyy.

Nykytutkimuksessa misogynialla ei tarkoitetakaan ainoastaan naisiin kohdistuvia vihanpurkauksia. Siksi myöskään Marinin juhlavideoiden nettikommentointia ei voi sivuuttaa toteamalla, etteivät kaikki hänen sosiaalisen median kuvastoaan kritisoineet ihmiset tietenkään vihaa naisia. Misogynia viittaa laajempaan asenteiden, tunteiden ja toimintamekanismien kokonaisuuteen, jota ylläpidetään erilaisten tunnereaktioiden, ilmausten ja perusteluiden avulla.

Näin kuvailtuna misogynian käsite on vielä varsin laaja, mutta ilmiöstä voi saada otteen analysoimalla tarkemmin misogynian ominaispiirteitä. Lisäksi on tärkeää kysyä, minkälaisien tunteiden avulla misogynia toimii. Vaikka misogyniaa ei tule ymmärtää vain yksittäisen ihmisen asenteista ja reaktioista kertovana ilmiönä, henkilökohtaisesti koetut tunteet vihasta ja raivosta halveksuntaan ja inhoon ovat olennainen osa misogyniaa.

Misogynian eri muodot pääministerin juhlintakohussa

Misogynian eri ulottuvuudet limittyvät usein toisiinsa, ja ne voivat ilmetä joko yhdessä tai erikseen. Yksi tapa ryhmitellä misogynian eri puolia on erottaa toisistaan vihamielisiin tunteisiin perustuva ja halveksuva misogynia.

Näiden lisäksi misogynialle on ominaista kaksijakoiset käsitykset naisista sekä pyrkimys ”asettaa naiset takaisin paikalleen”. Seuraavassa käsittelemme tarkemmin näitä neljää misogynian osa-aluetta – vihamielisyyttä, halveksuntaa, kaksijakoisuutta ja paikoilleen palauttamista – Mariniin kohdistuvan kommentoinnin kannalta.

Ensinnäkin misogynia voi saada aggressiivisiin tunteisiin perustuvia muotoja. Tämänkaltaiset tunteet, kuten **örtymys, viha ja raivo**, aktivoivat ja kertovat jonkin tärkeänä pidetyn asian puolustamisesta tai sosiaalisen aseman menettämisestä. Misogyniassa yksi vihareaktion tehtävistä onkin puolustaa totuttua ja luonnollisena pidettyä sosiaalista asemaa, jota naisten vahvistuneen yhteiskunnallisen statuksen ajatellaan uhkaavan. Akateemisissa tutkimuksissa on tuotu esille, että **epäoikeudenmukaisuuden tunne ja pelko oman sosiaalisen aseman menettämisestä** ovat tyypillisiä misogynialle.

Toiseksi misogynia voi ilmetä vihantunteen ohella halveksuntana ja epäinhimillistämisenä. Epäinhimillistäminen perustuu näkemyksiin, joiden mukaan naiset eivät ole täysin ihmisiä ja ihmisarvoisia. Usein epäinhimillistämiseen kuuluu myös esineellistämistä ja seksuaalisointia. Esimerkiksi anonyymilla Ylilauta-keskustelufoorumilla Mariniin viitataan usein hyvin halventavin sanankäntein pelkkänä seksiobjektina.

Ensinnäkin misogynia voi saada aggressiivisiin tunteisiin perustuvia muotoja. Tämänkaltaiset tunteet, kuten ärtymys, viha ja raivo, aktivoivat ja kertovat jonkin tärkeänä pidetyn asian puolustamisesta tai sosiaalisen aseman menettämisestä.

Tämän lisäksi halveksuvaan misogyniaan voi liittyä myös **inhoo ja feminiinisen pelkoa**, joita tuetaan myyteillä, vihjauksilla ja vitseillä naisten kontrolloimattomuudesta, pinnallisuudesta, synnynnäisestä pahantahtoisuudesta, moraalittomuudesta ja likaisuudesta.

Esimerkiksi Perussuomalaisen tuottama **videosarja "Pahan noidan pauloissa"** pelaa tämänkaltaisella vihjauksella: kampanjan kohderyhmä ymmärtää välittömästi, keneen lorun mystisellä pahalla noidalla viitataan ja keiden annetaan ymmärtää olevan hänen pauloissaan.

Kolmanneksi misogynialle on ominaista kaksijakoisuus, josta myös tekstin alussa mainittu Sakin ja Martikaisen tutkimus huomauttaa. Naisia on kautta aikain jaoteltu huoriin ja pyhimyksiin, täysin syntisiin ja täysin siveellisiin hahmoihin. Misogyniaan kuuluu, että rajanylitykset kategorioiden välillä herättävät tunnereaktioita raivosta kuvotukseen.

Marinin juhlintakohun jälkeen sosiaalisen median kommenttikentistä on löytynyt lukematon määrä postauksia, joissa pääministeriin viitataan *vain ja ainoastaan* Instagram-kuningattarena, narkkarina tai epäkypsänä tyttönä. Toisaalta Marinin siis toistetaan olevan vain tyhjä julkkis ja bilettäjä, mutta – ristiriitaista kyllä – hänen kerrotaan olevan myös manipuloiva, kultin ympärilleen kerännyt noita ja koko kansakuntaa uhkaava toimija.

Paikoilleen palauttaminen ja tyyli

Neljäs misogynian piirteistä on pyrkimys palauttaa naiset "takaisin paikalleen". Tällä tarkoitetaan tekoja ja ilmauksia, joiden tarkoituksena on osoittaa, minkälaisissa tehtävissä ja asemassa naisten tulisi yhteiskunnassa olla.

Misogyniaa sosiaalisten ympäristöjen kannalta tutkinut **Kate Manne** on esittänyt kirjassaan, että **misogyynisilla ympäristöillä on kaksi ominaispiirrettä**. Ensinnäkin niissä korostuu pyrkimys palauttaa paikalleen sellaiset naiset, jotka jollain tavoin rikkovat sukupuolittunutta ja hierarkkista järjestystä. Toiseksi misogyyniselle ympäristölle on tyyppillistä

kontrolloida, *miten* tuota paikkaa tulisi ilmentää. Toisin sanoen kysymykset tyylistä nousevat voimakkaasti esille.

Näissä tapauksissa tavoitteena ei ole muuttaa yhteiskuntaa sellaiseen suuntaan, jossa eri taustoista tulevat, eri tyylliset ja eri tavoin feminiiniset tai maskuliiniset ihmiset voisivat olla hyväksytysti valtionjohtajia.

Myös Marinin vapaa-ajanviettoon kohdistuneessa kohussa sekä kollektiivinen paikoilleen asettaminen että tyylliseikat olivat olennaisia. Siinä missä verkon keskustelufoorumeilla paikoilleen palauttaminen tapahtui vahvojen tunnereaktioiden kyydittämänä, perinteisissä medioissa samaa tehtiin tyyneästi. Lukuisissa keskusteluohjelmissa pohdittiin pääministerin arvokkuutta, mikä väistämättä liittyy kysymyksiin sopivista eleistä ja ulkoisesta käytöksestä.

Tuore esimerkki paikoilleen palauttamisesta löytyy [eduskunnan käytävältä kuvatulta videolta](#), jossa kansanedustaja toteaa haastattelun päätteeksi: ”Kasvamaan tällainen pääministeri pitää laittaa.”

Näissä tapauksissa tavoitteena ei ole muuttaa yhteiskuntaa sellaiseen suuntaan, jossa eri taustoista tulevat, eri tyylliset ja eri tavoin feminiiniset tai maskuliiniset ihmiset voisivat olla hyväksytysti valtionjohtajia.

Paikoilleen palauttaminen pikemminkin lujittaa totunnaisia valtasuhteita, joista jotkut hyötyvät enemmän kuin toiset.

Tässä mielessä misogynia kietoutuu poliittisiin motiiveihin: paikoilleen asettaminen sisältää vaatimuksen palauttajien oman aseman vahvistamisesta tai tukemisesta. Tämän ei kuitenkaan uskota tapahtuvan yhteiskuntaa tai sen rakenteita muuttamalla vaan pitämällä hierarkioista kiinni. Toivottu asema halutaan siis saavuttaa nykyisten sosiaalisten rakenteiden sisällä.

Kysymys tyylistä

Juhlintakohun yhteydessä myös kysymys pääministerin tyylistä nousi voimakkaasti esille. Keskustelua käytiin kiivaimmin siitä, *miten* valtionjohtajan tulisi käyttäytyä, myös vapaa-ajallaan, pitääkseen yllä instituution arvokkuutta. Tyylin kysymykset liittyivät tekemisen *tapaan*, sosiaaliseen *makuun* ja käytöksen *laatuun*.

Esimerkkejä löytyy runsaasti: tyylin merkitys korostui kritisoidessa feminiinistä *tapa*a, jolla Marin poseeraa kameralle sekä moittiessa rahvasta *makua*, josta taustalla soivan musiikin ajateltiin kertovan. Erityisesti paheksuttiin sitä, *minkälaisien* ihmisten kanssa pääministeri vapaa-aikaansa viettää. Juhlaporukan tyyliä pidettiin ylipäätään sopimattomana

pääministerille ja johtajalle. Kohu herätti siis kysymyksiä paitsi valtionjohtajan eleistä ja käytöksestä myös ystäväpiirin *laadusta*.

Yksi kohun johtopäätöksistä oli, ettei Marinin juhlimisen julkinen paheksunta johtunut niinkään siitä, että kuvat pääministerin yksityiselämästä vuosivat julkisuuteen. Ennemminkin ärtymystä herätti tietyn tyyllisen ja eleisen yksityisyyden ryöpsähtäminen väärään kontekstiin.

Julkisessa keskustelussa pohdittiin useaan otteeseen, voiko pääministerin eleiden laatu olla sen kaltainen kuin Instagramia käytävällä kolmekymppisellä, taustaltaan työväenluokkaisella naisella. Videoista oli ylipäätään mahdollista herättää kohu, koska Instagramille tyyppinen, usein feminiininen ja poseeraava estetiikka ei tuntunut täsmäävän pääministerin perinteisissä medioissa muodostuneen julkisen kuvan kanssa.

Marinin juhlimisen julkinen paheksunta ei johtunut niinkään siitä, että kuvat pääministerin yksityiselämästä vuosivat julkisuuteen. Ennemminkin ärtymystä herätti tietyn tyyllisen ja eleisen yksityisyyden ryöpsähtäminen väärään kontekstiin.

Skandaalin muodostumisen kannalta herkullisinta olikin aineisto, jossa tyylien katsottiin olevan räikeässä ristiriidassa Marinin aiempien julkisten esiintymisten, uskottavana pidettyjen eleiden ja perinteisen *valtiomiesmäisyyden* kanssa.

Tässä jaottelussa juhlinnan lisäksi myös feminiiniset eleet ja liikkeet jäivät yksityiselämän puolelle, kun taas vakavasti otettavan poliitikon julkinen rooli asettuu jaon toiselle puolen. Olennaista on kysyä, onko jaottelu hyväksyttävä ja millä perusteella. Vastaukset kertovat johtajien olemukseen ja uskottavuuteen liittyvistä yhteiskunnallisista oletuksista ja arvostuksista.

Huomio misogynian mekanismeihin

Missä mielessä Mariniin kohdistuvaa kommentointia tulee siis pitää misogynisenä – onhan esimerkiksi pääministerien tyylivalintoja reposteltu myös aiemmin? Sukupuoleen sekä feminiiniseen ulkonäköön ja tyyliin kohdistuvat vihamieliset, halveksuvat, aliarvioivat, esineellistävät ja epäinhimillistävät kommentit on helppo tunnistaa misogynisiksi. Sama koskee Marinin hallituksen **tytöttelyä, häirintää** ja sukupuoleen perustuvaa vähättelyä.

Tämän lisäksi misogynisia kommentteja voi tunnistaa kysymällä, sisältävätkö ne kaksijakoisia oletuksia henkilön feminiinisistä ominaisuuksista tai kehotuksia palata takaisin sosiaalisessa hierarkiassa määritellylle, alemmalle paikalle.

Misogynia liittyy olennaisesti pyrkimyksiin käyttää valtaa, saada sitä tai pitää valtaa itsellään. Tällaiset pyrkimykset voivat koskea monenlaisia ihmisiä sukupuolesta riippumatta.

Julkisen keskustelun kehittymistä ja informaatiovaikuttamista ajatellen on tärkeää oppia tunnistamaan mekanismeja, joiden avulla misogynia toimii. Misogynia liittyy olennaisesti pyrkimyksiin käyttää valtaa, saada sitä tai pitää valtaa itsellään. Tällaiset pyrkimykset voivat koskea monenlaisia ihmisiä sukupuolesta riippumatta.

Misogynian avulla rakennetaan myös ryhmäidentiteettejä. Käsitteenä misogynia ei siis viittaa ainoastaan ihmisten henkilökohtaisiin motivaatioihin, tunteisiin ja asenteisiin vaan myös toimintaympäristöihin – yksittäinen kommentti saa aina merkityksensä osana laajempaa kontekstia.

Mariniin kohdistuneen juhlintakohun yhteydessä juuriltaan misogynyninen paheksunta, glenkatse ja takaisin palauttaminen upposivat lähes sellaisenaan yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Sanna Tirkkonen (VTT) on filosofian tutkijatohtori Helsingin ja Jyväskylän yliopistoissa sekä vieraileva tutkija Heidelbergin yliopistosairaalassa Saksassa.

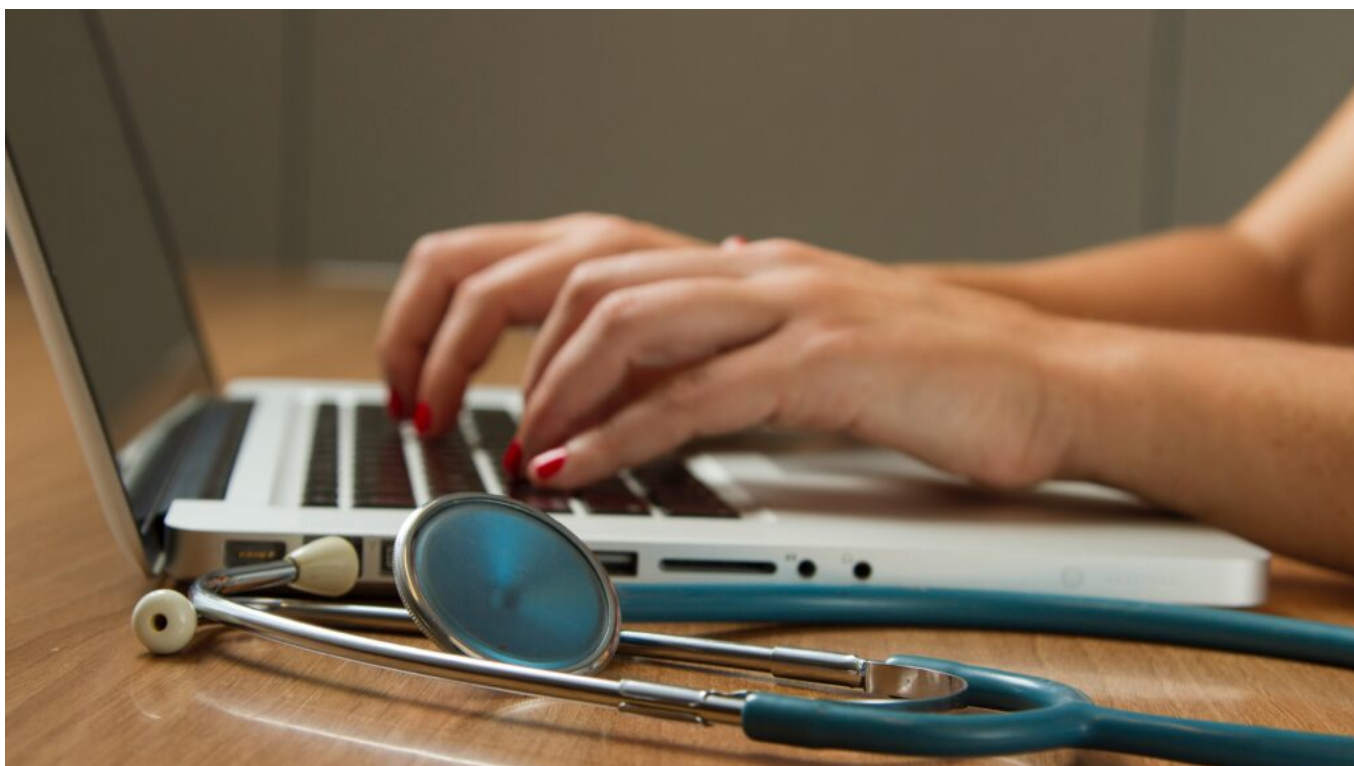
[← Edellinen Artikkel](#)

Lue myös

Muoto seuraa funktiota – hallitusohjelman kehittämispolitiikan itsekritiikin aika

10.3.2023

Sosiaali- ja terveyspalvelut uudistuivat kriisienkin keskellä

8.3.2023

Talouspolitiikan käänteet Marinin hallituskaudella

6.3.2023

Kirjoittajasta

Sanna Tirkkonen

Sanna Tirkkonen (VTT) on filosofian tutkijatohtori Helsingin ja Jyväskylän yliopistoissa sekä vieraileva tutkija Heidelbergin yliopistosairaalassa Saksassa.

1 ajatus aiheesta "Mene kotiin kasvamaan" – pääministerin julkisuuskuva ja misogynia"

RISTO KOHONEN

14.3.2023 KLO 10:11

Eikös nykyinen presidenttimme, Sauli, tullut aikoinaan esille puolivallattomana leskimiehenä, joka harrastaa rullaluistelua ja tupakointia? Nai jopa esikoistaan nuoremman naisen. Asialle lähinnä hymähdeltiin.

Vastaa

Kommentoi

Sähköpostiosoitettasi ei julkaista. Pakolliset kentät on merkitty *

Kirjoita tähän..

Nimi*

Sähköpostiosoite*

Kotisivun osoite

Lähetä kommentti »

Artikkeliin sovelletaan avoimen julkaisemisen lisenssiä tiedelehdille (CC BY-NC-ND). [Lue lisää tekijänoikeuksista.](#)

Selaa arkistoa

demokratia Suomi Venäjä Euroopan unioni populismi

Yhdysvallat Retoriikka Turvallisuuspolitiikka Media Maahanmuutto

ilmastonmuutos Tutkimus Yliopisto Tasa-arvo Eurooppa Terrorismi talous Ulkopolitiikka

DocPoint Vaalianalyysit Ranska Puolueet Ihmisoikeudet Ympäristöpolitiikka Aktivismi Identiteetti Uskonto Äärioikeisto

Kysy politiikasta Historia Ukrainan kriisi Sosiaalinen media sukupuoli hallitus työ Turkki nuoret Perussuomalaiset Tutkijavideot

pakolaisuus

Tarkennettu haku

Hakusana

Ajanjakso

Kirjoittajat

Avainsanat

Hae

Uusimmat podcastit

Poliitikasta
Talouden valta yliop...

218

- Poliitikasta - Talouden valta yliopist...
- Poliitikasta - Podcast Osa 1.
- Poliitikasta - Podcast Osa 2.
- Poliitikasta - Podcast: Historian tut...
- Poliitikasta - Poliitikasta kymmenen...
- Poliitikasta - Luokkasamastuminen ...
- Poliitikasta - Apuraha, tunteet ja po...
- Poliitikasta - Vuosi Bidenia Trumpin...

Latest tracks by [Poliitikasta](#)

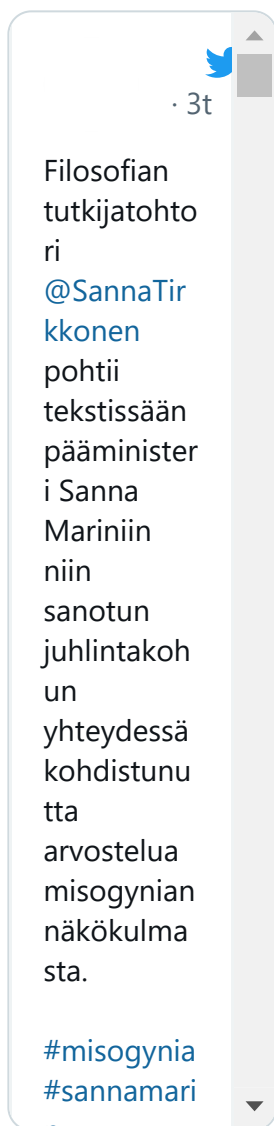
[Privacy policy](#)

Seuraa meitä Facebookissa

Seuraa meitä

Seuraa meitä Twitterissä

Meistä

[Etusivu](#)

[Mikä?](#)

[Arkisto](#)

[Videot](#)

[Tapahtumat](#)

[Podcastit](#)

[Toimitus](#)

[Kirjoittajat](#)

[Poliitikasta kouluissa](#)

[Terms & Privacy Policy](#)

Onko sinulla kysyttävää?

[Ota yhteyttä](#)

Copyright © 2023 Poliitikasta ISSN 2323-7090: Terms & Privacy Policy